

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. De Errore cum invaliditate Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

facit, ideo Confessarius ex Mendicantibus extra Italiam, & in Vrbe, satis est si sciatur excommunicationes Bullæ Cœnæ, quoniam iam modo compendiosè deliberavi. Confessarius autem ex iisdem Mendicantibus intra Italiam, & extra Urbem, sufficit si sciatur easdem excommunicationes Bullæ Cœnæ: & insuper ex modò dictos casus Pontificios: & denique casus ab ordinario Diocesis, ubi degit, reservatos. Demum Confessarius non participans privilegia Mendicantium, non solum prædicta scire debet; sed etiam illas alias excommunicationes reservatas in iur., & in Extravagantibus, quorum Catalogus, ut supra dixi, est apud Filliucium tractatus 15. §. 16. in fine, qui quia longus est; hic transcribere operæ pretium non fuit: est tamen apud eundem in *Instructione brevi artic. 5. brevior Catalogus ordinarius excommunicationum reservatarum, quo si mavis uti ad facilitatem, potes.*

CAPUT VIII.

Quid faciat Confessor si erraverit in absolvendo.

§. I. Proponitur Quæstio.

Tripliciter id evenire potest. Primum si erraverit in quoad valorem Sacramenti, absolute, ergo v.g. sine potestate: ut si absolvisset reservatis, vel sine intentione, vel sine debita pœnitentis dispositione. Secundò si erraverit, quoad aliquid, quod erat in damnum Tertij, v.g. non obligavit ad restitutionem debitam: & idem est si obligavit ad indebitam. Tertio si erraverit in aliquo, quod nec bonum Tertij, nec validitatem Sacramenti læderet; sed solum v.g. non interrogavit de numero; vel de requisitis circumstantiis peccatorum, vel reliquit pœnitentem in occasione proxima. Iam de singulis hisce eventibus, nostro more, breviter.

Sed prius advertendum est, eiusmodi errores, vel à Confessario posse committi ex culpa mortaliter gravi; quoniam *malam fidem* vocabo: vel ex nulla, aut saltem venialiter levi, quam appellabo *bonam fidem*: nam hac distinctione posita, clariora evadent, quæ subdenda sunt, ultimo autem facimus à tertio.

§. II. De errore circa Tertij damnum.

Quando ergo Confessarius erraverit tertio modo, scilicet bona fide processit, ad nihil illi obligo, sed Deo omnia commendet. Ita Filliuc. in *instr. brevi. cap. 4. §. dico 2. Delugo disp. 22. de pœnit. sect. 3. n. 75*: si mala fide, debet diligentiam moralem adhibere, ut pœnitentem admonere; Sic idem Delugo num. 74. de cuius admonitionis modo, mox aliquid attingam num. 6. Ratio est, quia in posteriore hoc eventus Confessor esset causa ne pœnitens obligatus v.g. confiteri integrè omnia peccata, tali obligationi, saltem materialiter, non satisficeret. At in casu priore non censeretur causa moralis. Huius autem ratio ulterior est, quia bona fides facit, ne nunc Confessor sit, seu censeatur ejusmodi, causa moralis: nullam enim culpam adhibuit; & ut suppono; non dixit pœnitentem non esse obligatum, sed solum tacendo non interrogavit, vel non obligavit, Sane si quis ex Fidelibus, die festivo, quem ipse credebat, feriarum, laboraret; ego non obligaret facere eum de diei festivitate, si ejusmodi monitionem docere non possem sine meo gravi incommodo: & ratio est; quia non teneor ex iustitia: quod si teneor ex charitate; certe illud incommodum me excusat: ut est communis doctrina in omnibus obligationibus provenientibus ex debito Charitatis. Ita est in casu nostro: nam ex vna parte grave censetur incommodum, cum meo rubore, &

ostendendo me errasse, monere pœnitentem: & ex alia nullum damnum obvenit pœnitenti bona fide procedenti (ut supponimus) & solum materialiter, legem de integritate Confessionis non observanti.

3. Petes; quid si bona fide positivè deobligavit: vel: quod in idem recedit, pœnitens mortuus ex silentio Confessarii putavit, se non obligari ad prædicta? Respondet: regulariter ad nihil illum obligari docet Filiucius loco cit. Ratio obligari docet Delugo n. 74. cit. Rectè uterque: tunc enim esset obligatio, cum omnibus perpensis non esset grave incommodum Confessarii admonere: quia verò ratio non adest ille rubor in retractando, potest rectè dici regulariter non obligari.

§. III. De errore cum damno Tertij.

4. Quando erravit secundo modo, nempe cum Tertij damno: distinguendum est. Quando enim tantum, hoc est, nec illum positivè obligasti, nec deobligasti positivè: si quidem bona fide processisti ad nihil teneri putant graves Auctores, propter rationem modo dictam §. præcedenti. Filliuc. in *instr. brevi. cap. 14. §. dico 2. strictius loquitur Delug. de pœnit. disp. 22. sect. 4. n. 65*. si autem mala, teneris admonere pœnitentem de patratò errore, ne scilicet patiatur damnum innocens causa tua, Sic Delug. *ibid.* Si tamen non admoncas, licet pecces, non teneris ad restitutionem: quia Confessor non tenetur ex iustitia querere bonum temporale aliorum. Quod si illum positivè obligasti, vel deobligasti: si mala fide id à te factum est, certè obligaris vel monere cum affectu, quo ipse restituat: vel si nolit, seu iam tunc non possit, cum potuisset ante tuam deobligationem, tu teneris restituere: fuisti enim causa positiva damni, unde obligaris ex iustitia. Sic *ibid.* Si verò bona fide processisti: etiam obligaris (sic urgente damno Tertij) cum aliquo tuo incommodo: non tamen cum tanto, quanto si mala fide processisses: quia nunc teneris ex Charitate, non verò ex iustitia, ut dictum est. Ita *ibid.* Aliqui cum Delugo citato *ibi. num. 61*, putant in hoc casu adesse obligationem aliquo modo ex iustitia: si quis enim sine culpa incenderet domum alienam: ut primum id advenit; tenetur (aiunt) ex iustitia, si potest, non cum tanto incommodo extinguere: licet alius, qui non incendit, non ex iustitia, sed ex sola Charitate teneatur. Ita in casu nostro, &c.

§. IV. De errore cum invaliditate Sacramenti.

Quando Confessarius erravit primo modo, hoc est, ita ut Sacramentum Pœnitentiæ, quod administravit, invalidum fuerit: si fide mala processit, debet omnino, cum suo etiam gravi incommodo, pœnitentem admonere, sic exposcente damno scienter illato à Confessario. Ita Filliuc. in *instr. brevi. cap. 4. Dico igitur primo*, & Delugo *dicta disp. 22. de pœnit. sect. 3. n. 58*. Si verò bona fide tunc solum debet (semper supponimus quod possit illum convenire) admonere, etiam cum proprio aliquo dedecore, & incommodo, quando est periculum ne pœnitens amplius confiteatur: ut si esset v.g. graviter infirmus. Ita Delugo *ibid.* Ratio est, quia tunc est periculum mortis æternæ pœnitentis: atque adeo pœnitens tunc versaretur in extrema necessitate. At si tale periculum non est: quia spes est ut iterum validè Sacramentum Pœnitentiæ suscipiat; non esset in necessitate extrema; nam in sequenti Confessione bona fide faciendâ jam indirectè absolvetur ab omnibus peccatis aliàs non legitimè ab solutis: Illud autem inconueniens, quod non servabitur materialiter lex Dei de sebedendis omnibus peccatis directè clavibus; rescuitur ab excusatione ducta ex rubore Confessarii, eo modo quo dictum est §. 2.

6. Petes; quando admonendus est ejusmodi pœnitens, quo modo fiet sine fractione sigilli; Respondet:

deo: Confessor, ne sigillum frangat, debet petere veniam à penitente loquendi cum ipso de re ipsi penitenti necessaria ad salutem, atque ad ejusdem Sacramentalem Confessionem præteritam pertinentem: Si penitens concedat; jam tunc Confessor admonet: si negat, ad nihil aliud tenetur: quia jam factus est suo munere, quantum potuit. Si penitens redeat ad Confessionem, re in hac debere illum monere de defectu prioris, puto, quia non adest ille rubor: & ita ob aliam rationem minus universalem notat Delugo l. c. n. 77. ita Sanchez lib. 3. de matrim. disp. 6. num. 3. contra Suarium disp. 33. de pen. sect. 5. dicentem posse adhuc & debere admonitionem prosequi quia talis locutio est pars Confessionis præteritæ.

CAPVT IX.

Aliqua pertinentia ad Confessarium antequam absolvat.

IN unum redigimus quædam, quæ supersunt, quæque superius meliorem locum, quam hunc obtinere non potuisse visa sunt.

§. I. Ex qua opinione Confessarius Penitentem absolvat.

1. **P**otest, immo debet Confessarius sequi opinionem probabilem penitentis, contra propriam sententiam sive probabilem, sive probabiliorum. Ita Suarez de pen. disp. 32. sect. 5. Sanchez lib. 1. in Dec. cap. 9. n. 28. & 29. alique; Castrop. tom. 1. disp. 2. de conscient. opin. p. 5. n. 3. Ratio est, quia tunc penitens est rectè dispositus: dum enim sequi paratus est opinionem probabilem; jam vult ab omni peccato discedere: & quamvis in rebus humanis, sive iudex, sive Medicus debet opinionem probabiliorum sequi, de qua re nobis nunc agendum non est; tamen Confessario, qui non alio modo est iudex, & Medicus, nisi ut anima penitentis justificetur; satis erit si penitens rectè ad prædictam justificationem dispositus appareat: id quod satis habetur sequendo opinionem probabilem.

2. Petes: Debent id sub mortali? Respondeo, Ita cum Delugo disp. 22. sect. 1. num. 48. Et quidem Confessarius proprius, id est Parochus, debet toties quoties ad se recurrerit penitens, eum absolvere, & sequi penitentis opinionem probabili conformare: delegatus vero, id est non proprius, licet audita Confessione, pro ea vice idem debeat; tamen potest eum monere, ne iterum redeat, nisi eam opinionem deponat. Ratio diversitatis est ducenda ex obligatione, quam habet Parochus pro suis ovibus audiendis, à qua non urgetur delegatus. Obligamus autem delegatum pro ea vice: quia quando Confessarius quicumque audit Confessionem; ex suppositione, quod audit, obligatur sub mortali conformare se opinioni probabili, quia tunc penitens, cum sit rectè dispositus, habet jus absolutionis: ne iterum cogatur sua scelera alteri manifestare.

3. Non est tamen negandum, excusari nonnunquam propter levitatem materiæ, ejusmodi Confessarium: ut si Confessio fuisset de peccatis venialibus, aut ita brevis, aut de tali materia; ut eius repetitio apud alium Confessarium grave onus minimè censeatur. Sic Suar. cit. num. 2. Sanchez cit. num. 29. Imò Montefinus & alique apud Delugo disp. 22. cit. sect. 2. num. 48. (nec reprobat ipse Delugo: siquidem contrarium solum vocat verius) in hoc Confessario delegato nunquam talem obligationem mortalem agnoscant: quia talis Confessarius volendo audire penitentis peccata, non vult cedere iuri suo, quo liber est, ut possit suam operando opinionem sequi.

4. Petes iterum: quando Confessarius potest, vel

debet conformare se opinioni penitentis probabiliter esse in se probabilis opinio, an satis est, ut penitenti appareat probabilis, quamvis in se talis opinio non sit? Respondeo: debet esse talis in se, sive tenens, per rationes intrinsecas, sive per auctoritatem extrinsecas. Autotome juxta ea, quæ dicuntur à Delugo de hac materia. Si ergo opinio penitentis non sit probabiliter habeat, sed solum ipsi penitenti appareat probabilis: v. g. appareat probabile tale tractum non esse usurarium; diligens sit Confessarius in examine sententiæ, an forte sit probabiliter extinsecæ propter auctoritatem aliquam, & si inveniatur esse talem; illi se conformet. Sic Delugo cit. à num. 45. secus illa opinio penitentis, quæ sit nisi falsa & erronea: unde cum ejusmodi penitentem se geret, sicuti se gereret cum culpabiliter, vel probabiliter ignorante: de quo nos satis diximus supra lib. cap. 4. hæc tunc declarata doctrina, quando rationem adhibet Delugo lib. 1. Resp. mor. dub. 11. rito enim ait, non obligari Confessarium sequi opinionem penitentis, quando opinio se tenet ex parte Confessarii, ut si sit probabilis, ipsum, posse, & non negare Absolutionem: id quod ego iterum notavi Sanchez d. 44. n. 10. quando egi de penit. lib. 3. cap. 1. num. 39.

§. II. An Confessarius sciens Penitentem non factum, quod commisit, possit illum absolvere.

5. **Q**uid faciat Confessor, quando advertit penitentem aliquod peccatum commisisse, & neque ex se, neque interrogatus confiteri? Dico: si evidenter, quod commiserit, & item evidenter non alteri confessus non sit, absolvere non potest: quia ipsi tunc constat ejusmodi penitentem non esse dispositum. Sic Suarez de pen. disp. 32. sect. 3. n. 9. Sanchez lib. 6. de 2. precept. Eccl. cap. 4. n. 38.

6. Dixi (si scit evidenter:) si enim dubitat, dubitat an penitens licet neget; potest absolvere: quilibet debet præsumi bonus, atque adeo rectè dispositus nisi contrarium clare constet. Quoniam igitur evidentia rarissima est, ut scilicet item contingere possit, penitens habeat tacendi causam rationabilem, & alibi dicta, ad evitandum, verbi gratia suum, vel alius damnum: vel habeat aliquam probabilem opinionem pro se, suæque actione; ideo, regulariter videtur solvendus.

7. Quid, si Confessarius ex aliorum Confessione vidit, v. g. Petrum tale crimen commisisse, nec esse confessum: ipse autem interrogatus negat; habendane creditur aliis, an Petro? Respondeo: Petro potius, quam aliis: in hoc judicio penitens est reus, testis, & accusator: quisque est credendum in hoc foro penitenti in sua conscientia quam aliis in aliena.

8. Sed quid si Confessor advertit penitentem peccatum, quod clare commisit; obligaturne interrogare? Respondeo: obligatur, si advertit tale silentium cum malo examine: quia debet penitentem indispotum rectam dispositionem adjuvare: imò etiam si incipit penitens omittere: quia Confessario etiam incipit cognoscere plenè statum Rei, illiunque rectè debet antequam absolvat. Quomodo autem, & qua præcedat interrogare debeat penitentem de peccatis ab ipso commissis, jam subdo.

§. III. Quæ ratione Confessor, antequam absolvat Penitentem interrogare debeat.

9. **H**æc animadversio supra, cum de integritate Confessionis actum est, suum germanum rationem locum poterat: Verum nec ab hoc loco, in qua deranti patebit, aliena prorsus est. Quare de illa alio ex Delugo disp. 16. de penit. sect. 14. num. 89. qui